

Advies over het voorontwerp van decreet betreffende de eindtermen, de ontwikkelingsdoelen en de basiscompetenties in het secundair onderwijs

1 Situering

Op 8 mei 2000 vroeg mevr. M. Vanderpoorten, Vlaams minister van onderwijs en vorming, de Vlaamse Onderwijsraad om advies over een tekstontwerp van themadecreet. De minister vroeg om bij hoogdringendheid advies uit te brengen over het voorstel.

De raad stelt vast dat het voorontwerp op heel wat punten ongewijzigd is gebleven t.a.v. een vorige versie. De overheid heeft opmerkingen van zowel inhoudelijke als van louter technische aard naast zich neergelegd, zonder dat duidelijk is waarom met de geformuleerde kritieken geen rekening is gehouden. In die context verwijst de raad naar het punt 3.6. (BUSO), punt 3.7 (DBSO), punt 4 van de bijlage (het formuleren van basiscompetenties voor het complementaire gedeelte). Voor tal van punten hanteert de raad dan ook noodgedwongen het advies van 25 januari 2000.

De raad houdt in dit advies geen rekening met het modulair stelsel. Bij de uitwerking van het experiment met het modulair onderwijs in het secundair onderwijs is het wenselijk rekening te houden met de nodige afwijkingen op de gehanteerde kwaliteitsstandaarden (goedgekeurde leerplannen, ...)

Het advies is uitgebracht met unanimitéit van stemmen. Er stemden zestien leden voor en twee onthielden zich.

2 Uitgangspunten

De Onderwijsraad stelt vast dat de overheid drie uitgangspunten formuleert die de aanpassingen aan de omschrijving van "eindtermen" in het decreet schragen. De raad stelt evenwel vast dat deze enkel van toepassing zijn op de "eindtermen" (ontwikkelingsdoelen).

De Onderwijsraad verheugt er zich over dat inclusie en zorgverbreding expliciet een uitgangspunt vormen om de betekenis van eindtermen en basiscompetenties voor scholen te formuleren. Het voorontwerp doet dit onder meer door de resultaatsverbintenis voor vakgebonden eindtermen te vervangen door een inspanningsverplichting.

Een ander uitgangspunt is de afstemming van de omschrijvingen voor het basis- en secundair onderwijs. De Onderwijsraad merkt op dat de bepalingen die gelden voor het

secundair onderwijs, vertaald moeten worden naar het basisonderwijs (zie punt 3.4.). De Onderwijsraad vindt ook dat de afstemming op het onderwijs voor sociale promotie moet worden bewaakt in die zin dat de bepalingen toepasbaar moeten zijn op het onderwijs voor sociale promotie.

Positief is ook dat het voorontwerp probeert een duidelijker onderscheid te maken tussen de omschrijvingen van de eindtermen enerzijds en de wijzen waarop scholen er moeten mee omgaan (zie punt 3.4.).

Anderzijds stelt de raad ook vast dat deze drie uitgangspunten te beperkt zijn. Andere uitgangspunten zijn de evenwaardige samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt, de mate waarin kwaliteitsstandaarden die raken aan financiering en erkenning gedragen worden door de betrokkenen in het onderwijs, flexibiliteit om in onderwijs nieuwe ontwikkelingen te volgen...

3 Ontwerpadvies

3.1 De decretale verankering van basiscompetenties

Diverse onderwijsgeledingen waaronder de Cel voor het Provinciaal Onderwijs (CVPO), het Onderwijssecretariaat van Steden en Gemeenten (OVSG) en het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO) verzetten zich nadrukkelijk tegen het decretaal vastleggen van de basiscompetenties. Zij vinden dat deze legistische oplossing indruist tegen enerzijds de noodzakelijke flexibiliteit om opleidingen af te stemmen op nieuwe ontwikkelingen en hen anderzijds de ruimte ontnemt om eigen doelen te formuleren. Basiscompetenties kunnen immers niet gezien worden als minimale doelen. Zij wijzen erop dat de voorgestelde optie veronderstelt dat de basiscompetenties door middel van enkele honderden decreten moeten worden vastgelegd (274 voor het voltijds beroepsgericht secundair onderwijs alleen). Deze operatie is niet haalbaar.

Ook het Gemeenschapsonderwijs pleit voor flexibiliteit bij het invullen van opleidingen maar wenst toch een oplossing die een algemene afdwingbaarheid van de basiscompetenties garandeert.

De Onderwijsraad vindt in elk geval dat het fundamenteel gedeelte van de opleiding soepel en adequaat moeten kunnen inspelen op nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen. Dit is het meest duidelijk in de beroepsgerichte opleidingen maar ook voor doorstroomgerichte opleidingen kunnen nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen zoals b.v. inzake informatie- en communicatietechnologie aanpassingen noodzakelijk maken. Kwaliteitsstandaarden voor scholen moeten het inspelen op nieuwe trends bevorderen i.p.v. bepaalde inhouden te betonen.

3.2 De ontwikkeling van basiscompetenties

Alle geledingen vinden dat de ontwikkeling van basiscompetenties geen zaak is van de overheid alleen. Overleg met de sociale partners, met de inrichters van onderwijs tijdens cruciale stappen van de ontwikkeling ervan, is nodig om tot gedragen kwaliteitsstandaarden te komen. Het is belangrijk dat de procedure geen twee- of driedubbele overlegplatforms

creëert bij de SERV, de Vlor, de overheid (DBO, DVO) naast de al bestaande in VIZO en VDAB.

In de voorgestelde procedure ontbreekt een onderwijskundige vertaling van de beroepsprofielen. Nergens wordt aangegeven waar de vertaling wordt gemaakt tussen de kennis, vaardigheden en attitudes van de ervaren beroepsbeoefenaar en de beginnende beroepsbeoefenaar. Het ontbreken van een onderwijskundige vertaling heeft o.m. repercussies voor de breedte van de opleiding (er bestaat geen één op één relatie tussen beroepsprofielen en studierichtingen), de studierichtingen vnl. in het TSO met een dubbele finaliteit.

Het beroepsprofiel vormt een uitstekend instrument om zicht te krijgen op de maatschappelijke en sociaal-economische verwachtingen t.a.v. toekomstige werknemers. Het moet echter een onderwijskundige vertaling krijgen vooraleer het kan omgezet worden in onderwijsdoelen. In de vertaling komen o.m. het profiel van de leerlingen, de polyvalentie / flexibiliteit van de leerling en de persoonlijkheidsvorming eveneens aan bod. De Onderwijsraad gaat er immers van uit dat elke opleiding, naast integratiemogelijkheden in de samenleving, ook bredere ambities moet hebben. Een kritische reflectie en bevraging van de samenleving en een brede persoonlijkheidsvorming moeten deel uitmaken van elke opleiding.

Op diverse plaatsen geeft de overheid de indruk om de ontwikkeling van beroepsprofielen eenzijdig te koppelen aan nu bestaande studierichtingen. Dit is een omgekeerde weg aangezien de sociale partners eerst de profielen bepalen, waarna onderwijs dit kan omzetten in een opleidingsstructuur. Zoniet legitimeren de beroepsprofielen de bestaande opleidingsstructuur in plaats van deze kritisch te bevragen.

De onderwijskundige vertaling van beroepsprofielen wordt in het voorontwerp te weinig recht gedaan. De raad dringt aan op ijkingspunten en criteria voor de vertaling van beroepsprofielen in basiscompetenties. De Onderwijsraad verwijst in deze naar de "koninklijke weg" zoals die probeert om de basiscompetenties te ontwikkelen in overleg tussen de sociale partners, de overheid en de onderwijsverstrekkers. De Onderwijsraad erkent dat deze weg wellicht nog efficiënter kan worden en neemt zich voor om over de inkorting ervan eerstdaags te overleggen met de betrokken partijen. De raad drong ook al eerder aan om de procedure voor de ontwikkeling van de basiscompetenties in de globaliteit te objectiveren en niet enkel voor de beroepsgerichte opleidingen. In die context verwondert de raad zich erover te vernemen dat er nu basiscompetenties worden ontwikkeld voor het ASO zonder dat het conceptuele kader waarin die passen al duidelijk is. Conceptuele elementen uit deze activiteiten wijken zelfs af van het voorontwerp van themadecreet (b.v. gebruik van "poolprofielen").

3.3 Alternatieve voorstellen

De raad hemeemt zijn voorstel om volgende alternatieven ernstig te onderzoeken:

3.3.1 Voorstel 1

De decreetgever bepaalt de procedure en de voorwaarden (dit wil zeggen de kwaliteitsnormen) waaraan basiscompetenties moeten voldoen.

Basiscompetenties zijn in deze optie geen minimale invullingen maar hebben betrekking op kennis, vaardigheden en attitudes waarover een beginnende beroepsbeoefenaar moet beschikken.

De decretaal vastgelegde procedure omschrijft :

- de bronnen waaruit basiscompetenties afgeleid worden. De basiscompetenties worden ontwikkeld volgens de procedure waarvan sprake in de laatste alinea van punt 3.2.
- dat een opleidingen- en kwalificatiestructuur die decretaal is vastgelegd, normerend is voor de invulling van het specifieke van de opleidingen;
- dat de basiscompetenties worden vastgelegd in convenants tussen de overheid, alle onderwijsverstrekkers en indien het om beroepsgerichte opleidingen gaat, de sociale partners. Convenants zijn uiteraard netoverstijgend. De overheid neemt hierin het initiatief. Als er geen overeenstemming is, kan de regering basiscompetenties opleggen;
- dat de basiscompetenties moeten op een herkenbare manier verwerkt zijn in de leerplannen en vormen een voorwaarde voor de goedkeuring van de leerplannen;
- dat de basiscompetenties op regelmatige basis herijkt worden en op welke manier dit kan plaatsvinden.

De Vlor is ervan overtuigd dat dit voorstel de decreetgever de kans biedt de krijtlijnen te tekenen voor kwaliteitsstandaarden voor het specifieke van de opleiding. Doordat de overheid partij is in de conventant, kan zij mee de doelen van opleidingen sturen. Onderwijs kan gebruik maken van de deskundigheid van de sociale partners inzake ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. T.a.v. de sociale partners behouden de basiscompetenties in deze optie een grote mate van concreetheid. De onderwijsverstrekkers behouden de vrijheid om op basis van een engagement (concrete) afspraken te maken over de gewenste doelen voor opleidingsprogramma's.

3.3.2 Voorstel 2

Om de gewenste flexibiliteit te verzoenen met het legaliteitsbeginsel pleit de Onderwijsraad ervoor om bij decreet globale omschrijvingen van vereiste competenties vast te leggen. We opteren hierbij voor de oude term "specifieke eindtermen" omdat dit geen decreetwijziging meer veronderstelt. Wel zou de omschrijving van "specifieke eindtermen" best aangepast worden aan nieuwe inzichten. De "specifieke eindtermen" situeren zich op het niveau van clusters van vaardigheden zonder alle vaardigheden en noodzakelijke ondersteunende kennis in detail te omschrijven. Door deze globaal te omschrijven, zullen ze minder aan evoluties (b.v. nieuwe technieken of machines) onderhevig zijn maar blijft de ruimte open om de nieuwste technieken aan te leren aan jongeren.

De Onderwijsraad is wel gevoelig voor het argument dat jongeren en hun ouders een transparant opleidingsaanbod behoeven. Transparantie in het aanbod maakt ook soepele overgangen tussen scholen mogelijk. Daarom is de Onderwijsraad er voorstander van dat de onderwijsverstrekkers, samen met de overheid en de sociale partners (voor de beroepsgerichte opleidingen) bindende afspraken maken over de verdere invulling van de opleidingen binnen de kaders getekend door het decreet (convenanten). Het omschrijven van nieuwe concrete leerinhouden wordt doordat er "specifieke eindtermen" zijn vastgelegd door de overheid gereduceerd tot een onderwijskundig-technische vertaling van maatschappelijk wenselijk geachte doelen in onderwijsdoelstellingen.

De decreetgever kan de concretisering van de "specifieke eindtermen" in basiscompetenties door de onderwijsverstrekkers zelfs verplicht stellen door er een voorwaarde voor de goedkeuring van leerplannen van te maken en bijkomende voorwaarden te formuleren.

Deze voorwaarden hebben betrekking op de

- bronnen voor de concretisering van de specifieke eindtermen. De Onderwijsraad vindt beroepsprofielen onontbeerlijke instrumenten om zicht te krijgen op evoluties op de arbeidsmarkt. Tegelijk moeten de betrokken partijen afspraken maken over de onderwijskundige vertaling ervan (opleidingsprofielen).
- Een onderwijskundige vertaling van beroepsprofielen in onderwijsdoelen veronderstelt een allocatie van beroepsprofielen aan bepaalde opleidingen of studierichtingen. Dit gebeurt door middel van de opleidingsstructuur. Het bepalen van de breedte van de opleidingen is een fundamenteel gegeven voor het onderwijs en zal een juridische onderbouwing vragen. De opleidingsstructuur is de onderwijsorganisatorische vertaling van de beroepsprofielen en de beroepenstructuur.
- De procedure om de afspraken tussen onderwijsverstrekkers algemeen geldend te verklaren. De Onderwijsraad denkt hier aan procedures vergelijkbaar met de goedkeuring van leerplannen.
- Wat er moet gebeuren als de partijen niet tot een convenant komen waarbij er ruimte moet blijven voor onderwijsverstrekkers om het eigen project te realiseren
- Een procedure voor het aanpassen van de convenants.

Voorstel 2 samengevat pleit er dus voor dat het Vlaams Parlement voor het fundamenteel gedeelte van de opleiding specifieke eindtermen vastlegt. Binnen het decretaal kader van de specifieke eindtermen kunnen er convenants ontstaan die deze specifieke eindtermen preciezer omschrijven.

3.4 De maatschappelijke opdrachten van de school t.a.v. de kwaliteitsstandaarden

De Vlor stelt vast dat zich in de betekenis van de vakgebonden eindtermen t.a.v. scholen een fundamentele wijziging heeft voorgedaan. De resultaatsverbintenis wordt vervangen door een inspanningsverplichting. Deze wijziging komt tegemoet aan o.m. de vraag naar voldoende marge om inclusief onderwijs en zorgverbreding niet te belemmeren door de eindtermen. De raad steunt deze aanpassing.

De vraag rijst evenwel of het onderscheid met de attitudinale eindtermen dan nog wel aangewezen is. Het wegvallen van dit onderscheid zou het concept vereenvoudigen.

De raad vraagt om deze benadering te vertalen naar het basisonderwijs en het onderwijs voor sociale promotie? De raad is van oordeel dat de wijzigingen eveneens een vertaling moeten krijgen in het decreet op de inspectie en begeleidingsdiensten van juli 1991.

3.5 De betekenis van leerplannen

De Vlor wijst op het belang van de leerplannen voor de inrichtende machten om hun pedagogisch project te realiseren. De Onderwijsraad vindt het cruciaal dat doelstellingen in de eerste plaats geformuleerd worden vanuit het eigen opvoedingsproject. In dit leerplan moeten de vakgebonden eindtermen of ontwikkelingsdoelen of "basiscompetenties /

specifieke eindtermen" op een herkenbare wijze verwerkt zijn. Het kan niet dat de eindtermen niet kunnen worden ingekleurd vanuit het eigen opvoedingsproject.

Daarom verkiest de Onderwijsraad de omschrijving naar analogie met het decreet op het basisonderwijs : "... zijnde een plan waarin het vanuit het eigen pedagogisch project in het algemeen of de eigen visie op de vakken in het bijzonder de doelen formuleert voor haar leerlingen. In een leerplan zijn op een herkenbare wijze de vakgebonden eindtermen of ontwikkelingsdoelen verwerkt."

3.6 Kwaliteitsstandaarden voor het BUSO

Het voorontwerp stelt voor dat in het buitengewoon secundair onderwijs ontwikkelingsdoelen worden vastgelegd per opleidingsvorm en / of per type. In het buitengewoon secundair onderwijs zullen ontwikkelingsdoelen vooral afgestemd worden op opleidingsvormen, zij het dat voor sommige types nog bijkomende remediërende doelen wenselijk kunnen zijn. Naast de eigen ontwikkelingsdoelen van de opleidingsvorm / type kan de klassenraad beslissen om eindtermen, ontwikkelingsdoelen en basiscompetenties van het gewoon secundair onderwijs over te nemen worden als ontwikkelingsdoelen.

De raad onderschrijft de optie van de overheid om voor de algemene en sociale vorming van de opleidingsvormen 1, 2 en 3 ontwikkelingsdoelen te bepalen omdat dit toelaat sterk in te spelen op de mogelijkheden van de leerlingen, zonder op voorhand te dwingend op te treden. Ook voor de beroepsgerichte vorming zouden best ontwikkelingsdoelen gelden.

De overheid stelt voor dat de klassenraad ook kan beslissen over de gelijkwaardigheid van prestaties met het gewoon secundair onderwijs. De Onderwijsraad is van mening dat deze gelijkwaardigheid in opleidingsvorm 3 enkel betrekking kan hebben op het studiegetuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs voor zover de klassenraad de eindtermen / basiscompetenties van deze graad als ontwikkelingsdoel overneemt. Immers een diploma van het secundair onderwijs kan een leerling uit het gewoon beroepsonderwijs pas behalen na zeven jaar.

Uitzonderlijk kan voor enkele leerlingen uit het buitengewoon secundair onderwijs uit de opleidingsvormen 1 en 2 er een gelijkwaardig civiel effect gelden als in de graad waarvan de eindtermen / basiscompetenties als ontwikkelingsdoelen werden overgenomen.

De opleidingsvorm 4 daarentegen reikt een volwaardig diploma secundair onderwijs uit. De leerinhouden in deze opleidingsvorm zijn ook gelijkwaardig met deze van het voltijds secundair onderwijs. Dit is des te belangrijker omdat leerlingen vlot moeten kunnen de overstap maken naar het gewoon secundair onderwijs. De gelijkwaardigheid betekent dat in deze onderwijsvorm gelijkwaardige ijkpunten moeten zijn als in het gewoon voltijds secundair onderwijs. De Onderwijsraad pleit ervoor om daarom in de opleidingsvorm te werken met eindtermen/basiscompetenties en leerplannen zoals in de overeenstemmende studierichtingen van het voltijds secundair onderwijs. Dit is trouwens conform de nu vigerende regelgeving.

Voor de leerlingen van opleidingsvorm 4 zal de klassenraad een specifiek handelingsplan uitwerken. Hierin worden remediërende activiteiten opgenomen die tegemoet komen aan specifieke problemen van de leerling. In het handelingsplan kan ook verantwoord worden

waarom bepaalde eindtermen die niet haalbaar zijn voor sommige leerlingen en kunnen vervangende activiteiten aangeboden worden.

3.7 Het deeltijds beroepssecundair onderwijs

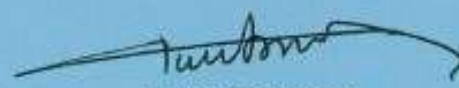
Het deeltijds beroepssecundair onderwijs valt momenteel ten dele onder het toepassingsgebied van het voorontwerp. Aangezien de eindtermen verbonden zijn aan de notie "basisvorming" die niet bestaat in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, kunnen hier geen eindtermen geformuleerd worden. Wel gelden er wellicht basiscompetenties, zij het dat de verwijzing naar het specifiek gedeelte van de opleiding zoals omschreven in titel IV van het decreet van 31 juli 1990 vragen oproept voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Het voorontwerp verplicht centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs ook om met leerplannen te werken, zoals dit ook in de huidige situatie formeel verplicht is. Anderzijds stelt de Onderwijsraad dat de werkelijkheid in de scholen van deze norm afwijkt. Het deeltijds beroepssecundair onderwijs werkt de facto, weliswaar enkel op grond van een omzendbrief, niet met leerplannen. De minimale afstemming binnen het opleidingsaanbod gebeurt op grond van "opleidingskaarten". Leerplannen worden vervangen door "opleidingsprogramma's" die evenwel geen goedkeuring van de overheid behoeven. De raad voor het secundair onderwijs vraagt om deze dubbelzinnige houding t.a.v. het deeltijds beroepssecundair uit te klaren en de werkelijke en wettelijke situatie op mekaar af te stemmen.

De raad wijst erop dat er in het deeltijds beroepssecundair onderwijs studiebewijzen worden uitgereikt die evenwel een waardering sui generis hebben. Aangezien de gelijkwaardigheid met het voltijds secundair onderwijs niet meteen aan de orde is, stelt de raad opnieuw voor om het deeltijds beroepssecundair onderwijs uit het toepassingsgebied van dit decreet te halen. De raad is zich ervan bewust dat deze discussie wel dringend moet worden gevoerd. De afdeling voor het technisch en beroepssecundair onderwijs maakt hier prioritair werk van.

J. Perquy
administrateur-generaal

L. Van Beneden
voorzitter

Bijlage 1. Technische opmerkingen

1 Art. 1

Conform het advies van 25 januari 2000 is de notie "vakoverschrijdende thema's" weggefallen. De raad steunt deze vereenvoudiging.

De raad verwijst naar de punten 3.7 (deeltijds beroepssecundair onderwijs) en 3.1. (decretaale procedure voor de basiscompetenties).

De raad wijst op het feit dat onderwijs in eigen taal en cultuur en cultuurbeschouwing niet toegevoegd zijn aan het lijstje van vakgebieden waarvoor geen eindtermen of ontwikkelingsdoelen worden bepaalt. Dit is een interne contradictie met art. 5, §4.

2 Art. 2

Zie in dit verband punt 3.4.

3 Art. 3

De raad merkt op dat het voorontwerp van decreet niet meer decretaal vastgelegd dat er ontwikkelingsdoelen zijn voor eerste leerjaar B en BVL. Dit opent mogelijkheden voor individuele leertrajecten in het DBSO hoewel de memorie aangeeft dat in het DBSO eindtermen en basiscompetenties voorzien zijn. De Onderwijsraad is derhalve voorstander van de voorgestelde verruiming hoewel een regeling voor DBSO nu voorbarig is (zie punt 3.7).

4 Art. 4

De raad wijst erop dat de voorliggende omschrijving van basiscompetenties enkel van toepassing is op het voltijds secundair onderwijs. Nochtans is het de bedoeling dat dezelfde basiscompetenties gelden voor het analoge aanbod in het OSP en het analoge aanbod in DBSO (zij het dan met het statuut ontwikkelingsdoelen).

Het kan niet de bedoeling zijn om basiscompetenties te ontwikkelen voor het complementaire gedeelte.

Inzake de procedure verwijst de raad naar punt 3.1., 3.2. en 3.3.

§4. De raad wijst op de tegenstrijdigheid van deze bepaling met het decreet op de inspectie en begeleidingsdiensten. Recente wijzigingen aan dit decreet stellen dat de ontwikkeling van basiscompetenties een opdracht is voor de DVO.

5 Art. 5

Art. 5, § 2.

- De raad merkt op dat hier, in tegenstelling tot het art. 3, §3, de rol van de CLB en, indien mogelijk, de ouders bij het selecteren van ontwikkelingsdoelen, niet meer vermeld worden.
- Het handelingsplan is "een geheel van documenten". De huidige formulering geeft de indruk dat het om één enkel document gaat. In het handelingsplan kunnen ook doelen worden opgenomen die voortvloeien uit het pedagogisch project. Dit is nu niet opgenomen.
- Het zou wenselijk zijn §3 afzonderlijk uit te schrijven voor het leerplan en het handelingsplan. Zo is het in het buitengewoon onderwijs niet vanzelfsprekend dat er vakgebonden ontwikkelingsdoelen zijn.
- De raad heeft principiële bedenkingen bij de omschrijving die gebruikt wordt voor leerplannen (zie punt 3.5).

6 Art. 6

De tekst bevat nog verwijzingen naar de schoolpactwet.

7 Art. 7

De raad wijst erop dat de afspraken over de wijze waarop vakoverschrijdende eindtermen zullen worden gecontroleerd, hier niet is opgenomen. Scholen moeten aantonen dat zij met een eigen planning werken aan de vakoverschrijdende eindtermen. Om dit te beoordelen zal de inspectie rekening houden met volgende criteria:

- de school heeft een expliciet visie op vakoverschrijdend eindtermen
- deze visie is neergeschreven
- de leraars zijn vertrouwd met deze visie
- alle participanten zijn ingelicht over deze visie

8 Art. 8

Deze bepalingen zijn dubbel met de bepalingen van art. 9 van het voorontwerp van decreet tot aanpassing van sommige onderwijsbepalingen.

9 Art. 9

De raad is verheugd over het feit dat de aanpassingen aan de bepalingen van art. 6 quater van de schoolpactwet zijn opgenomen in het voorontwerp van decreet.

Het Gemeenschapsonderwijs wijst op het principiële onderscheid tussen het gesubsidieerd enerzijds en het gefinancierd onderwijs anderzijds. De bepalingen van art. 24 van de schoolpactwet zijn niet rechtstreeks van toepassing op het gemeenschapsonderwijs. In het geval van art. 6 quater van de schoolpactwet, gelden de voorwaarden enkel onrechtstreeks in functie van het uitreiken van erkende getuigschriften. Zij wijzen erop dat de voorwaarde om een pedagogisch geheel te vormen voor hen niet gold.